

WYDZIAŁ INFORMATYKI I ZARZĄDZANIA

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim:	Controlling
Nazwa w języku angielskim:	Controlling
Kierunek studiów:	Zarządzanie
Specjalność:	-
Stopień studiów i forma:	II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	ZMZ1631
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	-			-	
Liczba punktów ECTS	2			2	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	0			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	0,5			0,5	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu podstaw organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem oraz podstaw rachunkowości.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Przekazanie studentom podstawowej wiedzy na temat istoty controllingu.
- C2 Przekazanie studentom wiedzy na temat rozwiązań funkcjonalnych i organizacyjnych controllingu.
- C3 Przekazanie studentom wiedzy w zakresie istoty podstawowych instrumentów controllingu oraz sposobu i zakresu ich wykorzystania.
- C4 Kształtowanie i rozwijanie umiejętności oceny dokonań organizacji pod kątem wdrożenia controllingu.
- C5 Kształtowanie i rozwijanie umiejętności oceny i doskonalenia istniejących bądź projektowania nowych rozwiązań funkcjonalnych, organizacyjnych i instrumentalnych controllingu w wybranej organizacji.
- C6 Kształtowanie kompetencji planowania, inicjowania i implementacji zmian w organizacji.
- C7 Kształtowanie kompetencji współdziałania w zespołowych formach organizacji pracy oraz brania odpowiedzialności za tę pracę.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

- PEK_W01 Ma wiedzę o istocie controllingu. Rozumie znaczenie procesów restrukturyzacyjnych związanych z wdrożeniem controllingu w organizacji.
- PEK_W02 Zna obszary odniesienia i funkcje controllingu. Ma wiedzę o koncepcjach controllingu.
- PEK_W03 Zna rozwiązania organizacyjne controllingu, w tym odnoszące się do controllerów oraz ośrodków odpowiedzialności. Zna czynniki wpływające na kształt rozwiązań organizacyjnych controllingu.
- PEK_W04 Ma wiedzę o instrumentach controllingu, w tym m.in. rachunku kosztów i wyników w ujęciu controllingowym, budżetowaniu, systemie informacyjno-sprawozdawczym, metodach pomiaru i oceny dokonań organizacji.

Z zakresu umiejętności:

- PEK_U01 Potrafi ocenić dokonania organizacji pod kątem wdrożenia controllingu.
- PEK_U02 Potrafi ocenić i udoskonalić istniejące bądź zaprojektować nowe rozwiązania controllingu odnoszące się do koncepcji controllingu, a także do controllerów (wraz z przypisaniem im zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności) oraz ośrodków odpowiedzialności.
- PEK_U03 Potrafi ocenić i udoskonalić istniejące bądź zaprojektować nowe rozwiązania controllingu w zakresie wybranych instrumentów controllingu.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEK_K01 Jest przygotowany do inicjowania zmian w organizacji i uczestnictwa w ich planowaniu i wdrażaniu.
- PEK_K02 Potrafi współdziałać i pracować w zespołowych formach organizacji pracy. Potrafi odpowiednio określać priorytety w pracy własnej i we współpracy z innymi.
- PEK_K03 Ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się priorytetom określonym przez innych i ponoszenia odpowiedzialności za samodzielnie lub zespołowo realizowane zadania.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, omówienie programu wykładu.	1
Wy2	Pojęcie i cechy controllingu. Koncepcje controllingu.	2
Wy3	Składniki i funkcje controllingu.	1
Wy3	Warunki wstępne wdrażania i funkcjonowania controllingu. Czynniki wpływające na kształt rozwiązań controllingu.	1
Wy4	Organizacja controllingu. Wyodrębnianie ośrodków odpowiedzialności.	2
Wy5	Rachunek kosztów i wyników w controllingu.	2
Wy6	Budżetowanie w ujęciu controllingowym.	2
Wy7	System informacyjno-sprawozdawczy w controllingu.	2
Wy8	Podsumowanie (tendencje rozwojowe controllingu). Kolokwium.	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wyjaśnienie tematu projektu, omówienie warunków zaliczenia. Utworzenie zespołów projektowych. Rozdanie i omówienie kwestionariuszy ankietowych. Szczegółowe wyjaśnienie zadania 1, tj. sposobu ogólnej charakterystyki badanej organizacji, w tym sposobu	2

	prezentowania podstawowych informacji o organizacji, jej struktury organizacyjnej, potencjału kadrowego oraz sposobu identyfikowania jej otoczenia.	
Pr2	Szczegółowe wyjaśnienie sposobu realizacji zadania 2, tj. diagnozy istniejących w badanej organizacji rozwiązań controllingu (dla dwóch sytuacji: a) w przypadku, gdy w badanej organizacji jest wdrożony controlling, a także b) w przypadku, gdy w badanej organizacji nie ma wdrożonych rozwiązań controllingu). Deklaracja obiektu projektowania. Konsultacje zadania 1: praca w zespołach projektowych – konsultowanie problemów merytorycznych, ocena zaawansowania prac studentów.	2
Pr3	Szczegółowe wyjaśnienie sposobu realizacji zadania 3, tj. kształtowania (synt. b)) lub doskonalenia (synt. a)) rozwiązań organizacyjnych controllingu dla badanej organizacji (w tym rozwiązań odnoszących się do koncepcji controllingu, jego organizacji oraz ośrodków odpowiedzialności). Konsultacje zadania 2: praca w zespołach projektowych – konsultowanie problemów merytorycznych, ocena zaawansowania prac studentów.	2
Pr4	Szczegółowe wyjaśnienie sposobu realizacji zadania 4 tj. kształtowania (synt. b)) lub doskonalenia (synt. a)) rozwiązań instrumentalnych controllingu dla badanej organizacji (w tym wybranych rozwiązań odnoszących się do rachunku kosztów i wyników w ujęciu controllingowym, budżetowania, systemu informacyjno-sprawozdawczego, metod pomiaru i oceny dokonań organizacji). Konsultacje zadania 3: praca w zespołach projektowych – konsultowanie problemów merytorycznych, ocena zaawansowania prac studentów.	2
Pr5	Omówienie sposobu prezentacji projektu. Konsultacje zadania 4: praca w zespołach projektowych – konsultowanie problemów merytorycznych, ocena zaawansowania prac studentów.	2
Pr6-7	Prezentacje opracowanych projektów, ocena prezentacji, dyskusja ze studentami. Omówienie raportów dokumentujących wnioski z diagnozy i zawierających propozycje projektowe.	4
Pr8	Podsumowanie zajęć. Ocena końcowa.	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem środków do prezentacji multimedialnych N2. Konsultacje N3. Prezentacja studenta z wykorzystaniem środków do prezentacji multimedialnych N4. Dyskusja problemowa N5. Praca własna studenta – samodzielne studia i przygotowanie do sprawdzianu zaliczeniowego N6. Raport pisemny – analiza studium przypadku	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_W01, PEK_W02 PEK_W03, PEK_W04	Kolokwium sprawdzające.
F2	PEK_U01, PEK_U02 PEK_U03, PEK_K01	Projekt rozwiązań controllingu w formie pisemnej.

	PEK_K02, PEK_K03	
F3	PEK_U01, PEK_U02 PEK_U03, PEK_K01 PEK_K02, PEK_K03	Prezentacja rozwiązań controllingu (multimedialna).
F4	PEK_U01, PEK_U02 PEK_U03, PEK_K01 PEK_K02, PEK_K03	Aktywność podczas projektu. Udział w dyskusji.
P(wykład)=F1 P(projekt)=0,7*F2+0,2*F3+0,1*F4		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA	
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marciniak S., Controlling. Teoria, zastosowania, Difin, Warszawa 2008. 2. Vollmuth H. J., Controlling. Planowanie, kontrola, kierowanie, Agencja Wydawnicza „Placet”, Warszawa 2000. 3. Nowosielski S. Centra kosztów i centra zysku w przedsiębiorstwie, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław 2001. 4. Goliszewski J., Controlling. Koncepcja, zastosowania, wdrożenie, Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa 2015. 5. Kuc B.R., Kontroling dla menedżerów, wyd. Helion, Gliwice 2011. 6. Bieńkowska A., Kształtowanie rozwiązań i wzorce controllingu w organizacji, Oficyna Wydawnicza PWR, Wrocław 2015. <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Controlling w działalności przedsiębiorstwa, pod red. E. Nowaka, PWE, Warszawa 2004. 2. Sierpińska M., Niedbała B. Controlling operacyjny w przedsiębiorstwie, PWN, Warszawa 2003. 	
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)	
<p>Agnieszka Bieńkowska, agnieszka.bienkowska@pwr.wroc.pl przy współpracy: Anna Zabłocka-Kluczka, anna.zablocka-kluczka@pwr.wroc.pl</p>	

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
Controlling
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU **Zarządzanie**
I SPECJALNOŚCI -

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEK_W01	K2_ZARZ_W04, K2_ZARZ_W06, K2_ZARZ_W08,	C1	Wy1, Wy2, Wy8	N1, N4, N5
PEK_W02	K2_ZARZ_W04, K2_ZARZ_W06, K2_ZARZ_W08,	C2	Wy2, Wy3, Wy8	N1, N4, N5
PEK_W03	K2_ZARZ_W04, K2_ZARZ_W06, K2_ZARZ_W07, K2_ZARZ_W08,	C2	Wy3, Wy4, Wy8	N1, N4, N5
PEK_W04	K2_ZARZ_W04, K2_ZARZ_W06, K2_ZARZ_W07, K2_ZARZ_W08,	C3	Wy5, Wy6, Wy7, Wy8	N1, N4, N5
PEK_U01	K2_ZARZ_U02, K2_ZARZ_U03, K2_ZARZ_U08, K2_ZARZ_U15-U18	C4	Pr1, Pr2, Pr3, Pr4, Pr6-8	N2 - N6
PEK_U02	K2_ZARZ_U02, K2_ZARZ_U04, K2_ZARZ_U06, K2_ZARZ_U07, K2_ZARZ_U08, K2_ZARZ_U15-U18	C5	Pr1,Pr2, Pr3, Pr4, Pr6-8	N2 - N6
PEK_U03	K2_ZARZ_U02, K2_ZARZ_U04, K2_ZARZ_U06, K2_ZARZ_U07, K2_ZARZ_U08, K2_ZARZ_U15-U18	C5	Pr1,Pr4, Pr5, Pr6-8	N2 -N6
PEK_K01	K2_ZARZ_K06, K2_ZARZ_K08, K2_ZARZ_K09	C6	Pr2-7	N1 - N6
PEK_K02	K2_ZARZ_K01, K2_ZARZ_K02, K2_ZARZ_K09	C7	Pr1-7	N2 - N6
PEK_K03	K2_ZARZ_K01, K2_ZARZ_K05, K2_ZARZ_K07, K2_ZARZ_K09	C7	Pr6-8	N1 - N6